

DEBRECENI EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI TANÁCS

***KARI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI
KONFERENCIA***

REZÜMÉ KÖTET

Debrecen, 2016. április 12.

*A konferencia a "Hazai Tudományos Diákköri műhelyek támogatása"
című, NTP-HHTDK-15-0070 azonosítószámú
„A DE GTK tudományos diákköri tevékenységének támogatása” című
pályázat támogatásával valósult meg.*

A konferencia fővédnöke:

Dr. Pető Károly
dékán

Szerkesztette:

Dr. Dajnoki Krisztina
Dr. Pierog Anita
Dr. Szöllősi László

A KONFERENCIA PROGRAMJA

8.00 ZÁRT ÜLÉS (TVK épület tanácsterem)

Tájékoztató a bíráló bizottságok elnökei és titkárai részére

8.30 MEGNYITÓ (TVK épület, 104. előadó)

Dr. Pető Károly dékán

8.50 SZÜNET

9.00 – 11.30 TAGOZATI ÜLÉSEK

12.00 EBÉD (Kazánház)

A diákkörös hallgatók, a konzulensek, a bíráló bizottsági tagok és a meghívott vendégek számára.

13.00 ZÁRT ÜLÉS (TVK épület tanácsterem)

A bíráló bizottságok elnökei és titkárai részvételével

15.00 EREDMÉNYHÍRDETÉS ÉS A KONFERENCIA ZÁRÁSA

(TVK épület 104. előadó)

levezető elnök: *Dr. Dajnoki Krisztina* kari TDT elnök

díjakat átadja: *Dr. Pető Károly* dékán

zárszó: *Prof. Dr. Popp József* tudományos dékán-helyettes

MENEDZSMENT TAGOZAT
(TVK 013. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Berde Csaba**, egyetemi tanár
Társelnök: **Prof. Dr. Borbély Attila**, egyetemi tanár
Titkár: **Erdei Panni**, PhD hallgató
Tagok: **Dr. Juhász Csilla**, egyetemi docens
Barizsné dr. Hadházi Edit, adjunktus
Dr. Ráthonyi-Odor Kinga, adjunktus

Előadók:

09.00 Csobolya Anett

GTK Emberi erőforrás tanácsadó MA szak II. évf.

Motiváció vizsgálata a vásárosnaményi Szilva Termál - és Wellnessfürdőben

Konzulens: Dr. Móré Marianna, főiskolai docens

09.20 Hajdu Éva

GTK Vállalkozásfejlesztés MSc szak II. évf.

Klaszterszolgáltatás fejlesztés a Pharmapolis Innovatív Élelmiszeripari Klaszter vizsgálatán keresztül

Konzulens: Dr. Gályász József, egyetemi docens

09.40 Hartman Dávid

GTK Sportszervező BA szak III. évf.

A futball migráció jelenlegi állapota az angol labdarúgó bajnokságban

Konzulens: Dr. Perényi Szilvia, adjunktus

10.00 Héder Mária

GTK Emberi erőforrás tanácsadó MA szak II. évf.

Munkaköri leírások elemzése és munkaköri specifikációk kialakítása egy magyar tulajdonú KKV-nál

Konzulens: Dr. Dajnoki Krisztina, egyetemi docens

10.20 Urszuly Dóra

GTK Emberi erőforrás tanácsadó MA szak II. évf.

A stressz vizsgálata a Debreceni Egyetem Pszichiátriai Klinika dolgozói körében

Konzulens: Dr. Gergely Éva, adjunktus

PÉNZÜGY-SZÁMVITEL ÉS VÁLLALATGAZDASÁGTAN
TAGOZAT
(TVK 010. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Dr. Bács Zoltán**, egyetemi docens
Társelnök: **Dr. Balogh Péter**, egyetemi docens
Titkár: **Kiss Ágota**, PhD hallgató
Tagok: **Dr. Kovács Sándor**, adjunktus
Dr. Rózsa Andrea, adjunktus
Dr. Tóth Kornél, adjunktus

Előadók:

09.00 Iberhalt Máté

GTK Vállalkozásfejlesztés MSc szak II. évf.

A DEA elemzési módszer gyakorlati alkalmazásának bemutatása egy konkrét mezőgazdasági vállalkozás példáján keresztül

Konzulens: Dr. Nagy Lajos, adjunktus

09.20 Németh Anita

GTK Számvitel MA szak III. évf.

Az IFRS szerinti eredménykimutatás vizsgálata az Appeninn Vagyonkezelő Holding Nyrt. pénzügyi kimutatásán keresztül

Konzulens: Dékán Tamásné dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens

09.40 Papp Tamás

GTK Gazdasági agrármérnöki MSc szak II. évf.

Növényvédelem gépesítésének optimalizálása

Konzulens: Dr. Sulyok Dénes, precíziós gazdálkodási fejlesztő mérnök

Dr. Felföldi János, egyetemi docens

10.00 Pászinczki Réka

GTK Logisztikai menedzsment MA szak II. évf.

Karórák multimodális import költségelemzése az Amerikai Egyesült Államok és a Kínai Népköztársaság egyes kikötőiből Debrecen városáig

Konzulens: Dr. Oláh Judit, egyetemi docens

10.20 **Sütő Dávid**

GTK Vállalkozásfejlesztés MSc szak II. évf.

Az Észak-Alföld régióban élelmiszer kiskereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozások pénzügyi helyzetének elemzése

Konzulens: Dr. Fenyves Veronika, egyetemi docens
Dr. Tarnóczy Tibor, egyetemi docens

10.40 **Szücs Beáta**

GTK Számvitel MA szak II. évf.

A „JEREMIE-hatás”

Konzulens: Dr. Becsky-Nagy Patrícia, adjunktus

INTERDISZCIPLINÁRIS TAGOZAT
(TVK 104. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Prof. Dr. Nábrádi András**, egyetemi tanár
Társelnök: **Dr. Kuti István**, egyetemi docens
Titkár: **Tobak Júlia**, PhD hallgató
Tagok: **Dr. Czeglédi Pál**, egyetemi docens
Dr. Polereczki Zsolt, adjunktus
Dr. Horváth Péter, tanársegéd

Előadók:

09.00 **Fazekas Anett - Nagy Dorottya**

GTK Kereskedelem és marketing BA szak III. évf.

*A csokoládéfogyasztási szokások és a PM Choco Kft. kézműves
manufaktúra vizsgálata*

Konzulens: Dr. Soós Mihály, tanársegéd

09.20 **Kovács Éva**

GTK Vidékfejlesztési agrármérnöki MA szak II. évf.

*A családi gazdálkodás megítélése a karcagi gazdálkodók
körében*

Konzulens: Dr. Pető Károly, egyetemi docens
Dr. Nagy Géza, egyetemi tanár

09.40 **Molnár Vivien Kitty**

GTK Gazdálkodási és menedzsment BA szak II. évf.

*Észtország termelékenységét befolyásoló tényezők vizsgálata
growth accounting módszer segítségével*

Konzulens: Dr. Máté Domicián, adjunktus

10.00 **Nagy Eszter**

GTK Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás MA szak II. évf.

*Az egyéni vállalkozásom keretein belül termesztett
fűszerpaprika olasz piacra lépésének lehetőségei*

Konzulens: Dr. Erdey László, egyetemi docens

10.20 **Szendrey Orsolya**

GTK Kereskedelem és marketing BA szak III. évf.

Klímatárgyalások vizsgálata játékelméleti módszerekkel

Konzulens: Dr. Karcagi-Kováts Andrea, adjunktus

10.40 **Tóth Anett Zsófia**

GTK Logisztikai menedzsment MA szak II. évf.

***A disztribúciós struktúra átalakítása egy vállalat perspektívája
szemszögéből***

Konzulens: Dr. Oláh Judit, egyetemi docens

DETEP TAGOZAT
(TVK 012. előadó)

Bíráló Bizottság:

Elnök: **Dr. Szűcs István**, egyetemi docens
Titkár: **Szűcs Imre**, PhD hallgató
Tagok: **Dr. Popovics Péter**, adjunktus
Dr. Kiss Marietta, adjunktus

Előadók:

09.00 **Dara Lilla Csenge**

GTK Kereskedelem és marketing BA szak III. évf.

Sportmarketing – A marketing szerepe a lokális élsportban

Konzulens: Fehér András, ügyvivő-szakértő

09.20 **Dióssy Kitti**

GTK Nemzetközi gazdálkodás BA szak II. évf.

A nemzetközi migráció hatása Európára

Konzulens: Dr. Erdey László, egyetemi docens

09.40 **Erdős Menta Bernadett**

GTK Turizmus- vendéglátás BA szak III. évf.

Fenntartható felfogásmód a vendéglátásban

Konzulens: Fehér András, ügyvivő-szakértő

10.00 **Paróczai Anikó**

GTK Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás MA szak I. évf.

Az OECD hatása a kelet-közép-európai rendszerváltásokra

Konzulens: Dr. Czeglédi Pál, egyetemi docens

10.20 **Pöhacker Viktor**

GTK Logisztikai menedzsment MA szak II. évf.

A Rail Cargo Hungária Zrt. fuvarozási problémáinak feltárása és fejlesztési lehetőségei

Konzulens: Dr. Oláh Judit, egyetemi docens

TDK PÁLYAMUNKÁK ÖSSZEFOGLALÓI

MOTIVÁCIÓ VIZSGÁLATA A VÁSÁROSNAMÉNYI SZILVA TERMÁL - ÉS WELLNESSFÜRDŐBEN

Szerző: Csobolya Anett, MA II. évfolyam
Konzulens: Dr. Móré Mariann, főiskolai docens

Az egyetemi évek után mindenki kikerül a munkaerőpiacra, és előbb-utóbb munkába áll. Az idő múlásával azonban csökken az emberek lelkesedése, és ekkor merül fel a kérdés, mivel lehetne őket újra lendületbe hozni. Éppen ezért úgy gondolom, hogy a motiváció vizsgálata aktuális.

Kutatásom céljával a motiváció vizsgálatát választottam és azt szeretném feltárni, hogy mi motiválja a munkavállalókat, a vezetőt, a vezető milyen kapcsolatban áll a beosztottakkal, továbbá, hogy mennyire elégedettek az emberek a fizetésükkel, kapnak-e elismerést és visszacsatolást, és igénylik-e az elégedettségvizsgálatot. A vizsgálódásomban kérdőívet és interjút használtam. A kérdőíveket a Szilva Termál- és Wellnessfürdő dolgozóival töltöttem ki, a célzott interjút pedig a vezetővel készítettem.

Kutatásom során a következő eredményeket kaptam: a dolgozókat legfőképp a fizetés motiválta. Második helyen állt az önmegvalósítás, harmadikon a szakmai kihívás, negyediken a karrier, végül az ötödik helyen a főnök személyisége. A munkatársak, a munkaidő, a szabadidő, valamint a cég jellemzője kevésbé motivált.

A munkával, munkahellyel kapcsolatos értékek fontossága és megvalósulása között ellentét volt megfigyelhető. A dolgozók így értékelték a fontosságot: első helyre került a munkahely biztonsága, másodikra a családi élettel való összeegyeztethetőség, harmadikra a vezető pozitív személyisége, a jó munkatársi kapcsolat, munkahelyi légkör és a rugalmas munkaidő, negyedikre a munka elismerése és a visszacsatolás. Középmezőnyben foglalt helyet a tanulási, fejlődési lehetőség és a képességek, készségek hasznosítása, végül az önállóság, a munka változatossága és az egészséges munkakörülmény kerültek kiválasztásra.

A következő kérdésben azt kellett eldönteniük, hogy ezek az értékek milyen mértékben voltak jelen a munkahelyen. Szerintük leginkább a vezető pozitív személyisége érvényesült. Ezt követte az egészséges munkakörülmény, a jó munkatársi kapcsolat, munkahelyi légkör, az önállóság és a rugalmas munkaidő. A munka változatossága volt jelen legkevésbé. A többi érték megítélése ezek közé esett.

Észrevehettem, hogy nem volt teljes összhang a két kérdés eredményei között. Amit a dolgozók feltétlenül fontosnak tartanak (biztonság, családi élettel való összeegyeztethetőség), az csak kevésbé nyilvánult meg a munkahelyen.

A CSOKOLÁDÉFOGYASZTÁSI SZOKÁSOK ÉS A PM CHOCO KFT. KÉZMŰVES MANUFAKTÚRA VIZSGÁLATA

Szerző: Fazekas Anett – Nagy Dorottya, BA III. évfolyam
Konzulens: Dr. Soós Mihály, tanársegéd

Kutatásunk során az általános csokoládéfogasztási szokásokat, valamint a PM Choco Kft.-t vizsgáltuk. Célunk felmérni a PM Choco kézműves manufaktúra márkaismertségét, termékeit, illetve a fogyasztói elégedettséget a termékeikkel kapcsolatban. A téma aktualitása miatt fontosnak tartottuk e terület vizsgálatát, hiszen ma Magyarországon gombamód szaporodnak a kézműves csokoládé manufaktúrák. Egyre újabb és újabb trendek jelennek meg az élelmiszeriparban, a piac átalakulásának köszönhetően folyamatosan változnak a fogyasztói igények és szokások.

Általánosságban elmondható, hogy egyre több a tudatos fogyasztó hazánkban is, akik odafigyelnek, hogy mennyi és milyen minőségű terméket fogyasztanak. A csokoládé fogyasztás egészségre kedvező táplálkozás-életteni hatása jelentősen megosztja a társadalom véleményét. A kutatások viszont bebizonyították, hogy a csokoládé kis mennyiségben igen is egészséges. Magas antioxidáns tartalma miatt rendszeres fogyasztása számos betegség megelőzésében segít. Minél magasabb kakaótartalmú étcsokoládét fogyasztunk, annál kedvezőbb a hatása az emberi szervezetre.

Az online kérdőíves megkérdezésünkben 350 fő vett rész. Debrecen lakosságára nézve az eredmények nemek tekintetében reprezentatívak. Megállapítható, hogy a kérdőívet kitöltők többsége heti rendszerességgel fogyaszt csokoládét. Saját kutatási eredményünk is azt bizonyítja, más kutatási eredményekhez hasonlóan, hogy a magyarok a tejsokoládét és a mogyorós ízű csokoládét részesítik előnyben. Leggyakrabban hiper- és szupermarketekben vásárolnak. A legfontosabb befolyásoló tényezők a termék vásárlásával kapcsolatban az íz.

Az eredményekből kiderült, hogy a PM Choco márka még igen ismeretlen a piacon. A válaszadók kevesebb, mint 25%-a ismeri csak a márkanévét és termékeit. A megkérdezettek közül a nők azok, akik gyakrabban fogyasztják és vásárolják a PM termékeket, mint a férfiak. A minőségi kézműves termék az átlagos és magasabb jövedelemmel, valamint magasabb iskolai végzettséggel rendelkező 26 és 55 éves korosztály körében népszerűbb. A termékkel szemben a legfontosabb tényezők a magas minőség mellett az ár és a csomagolás is. Az egyének tudatában a magasabb ár jobb minőséggel párosul. A megkérdezettek általában csak különleges ünnepi alkalmakkor vásárolják a terméket és elsősorban a saját kézzel készített és díszített bonbon választékokat preferálják. Valószínű erre az okra vezethető az is vissza, hogy barátok, ismerősök által kerültek kapcsolatba a termékkel. A vásárlók születésnap, névnap alkalmával szívesen ajándékozzák meg egymást egyedi és minőségi csokoládéval.

KLASZTERSZOLGÁLTATÁS FEJLESZTÉS A PHARMAPOLIS INNOVATÍV ÉLELMISZERIPARI KLASZTER VIZSGÁLATÁN KERESZTÜL

Szerző: Hajdu Éva, MSc II. évfolyam
Konzulens: Dr. Gályász József, egyetemi docens

A gazdasági, társadalmi és politikai folyamatok hatásai a világ minden pontján változáson mentek keresztül a globalizáció során, melyek új fejlődési tendenciákat indítanak el és idéznek elő. Az innováció korunk újdonsága, mely ma már alapjait képezi a vállalkozások működési filozófiájának. Fontos lépés az egyetemek, vállalatok, kutatóintézetek részéről, hogy részt vegyenek, valamint bekapcsolódjanak a mindennapi fejlesztésekbe és lépést tartsanak a fejlődéssel. Dolgozatomban az innovációs fejlődésre alapozva fogalmaztam meg kutatási kérdéseimet. A Pharmapolis Innovatív Élelmiszeripari Klaszter együttműködésével arra kerestem a választ, hogy egy klaszterszervezet miként tud segítséget nyújtani klaszter tagvállalataink, és milyen szolgáltatásokra van szüksége, hogy versenyképes, erős szervezetként jelenjen meg az iparág piacán, mint klasztervállalat. Feltérképeztem már működő hazai és nemzetközi klaszterszervezetek szolgáltatásnyújtási struktúráját, ezzel benchmark módszerrel keresve az új ötleteket a fejlesztéshez. Továbbá azt vizsgáltam, hogy melyek azok a területek egy vállalatban belül, amelyek alapvetően meghatározóak a vállalat fejlődése és innovatív jövője szempontjából. Vizsgálatomban egy saját modellt létrehozva foglaltam össze, hogy melyek a legfontosabb értékláncon és innovációs folyamaton alapuló tevékenységek. A komponenseket részekre osztottam és vállalkozásfejlesztő szemszögből értékeltém, hogy miként válhat egy vállalatból modern vállalat napjainkban. Javaslattelemeimben egy önértékelési ajánlás elkészítését vázoltam fel, amely segítséget nyújt a tagvállalatok fejlődéséhez. Következtetésemben meghatároztam, hogy a klasztervállalatok számára leginkább fejlesztendő terület a belső kommunikáció fejlesztése és a tudásáramlás korszerűsítése a klaszteren belül.

A FUTBALL MIGRÁCIÓ JELENLEGI ÁLLAPOTA AZ ANGOL LABDARÚGÓ BAJNOKSÁGBAN

Szerző: Hartman Dávid, BA III. évfolyam

Konzulens: Dr. Perényi Szilvia, adjunktus

A globalizáció életünkre egyre nagyobb hatással van, amelynek egyik kulcsfontosságú tényezője a nemzetközi bevándorlás növekedése, így a jelenünk, egy új migrációs korszak. A migráció tényérésének bemutatásához a sport világából kerestem példát, mert véleményem szerint a sport mindig is kiválóan tükrözte a világban történő folyamatokat.

A kutatási területem az angol labdarúgó bajnokság, a Barclays Premier League idei 2015/2016-os szezonja. A vizsgálatom tárgyai a sorozatban szereplő legfontosabb személyek: tulajdonosok, menedzserek, és futballisták. Célkitűzésem az, hogy a nemzetiségük, és azzal összefüggésbe hozható tényezők analizálásának segítségével, felfedezem a három csoport közötti származási kapcsolatrendszereket, és legvégül felállítsam a bajnokság migrációs képét és csatornáit. A fő kutatási kérdésem az, hogy vajon a külföldiek ki tudják-e szorítani saját hazájuk bajnoki sorozatából az otthoniakat.

A kutatásom elsősorban szekunder adatok gyűjtéséből állt. A vizsgált személyek tulajdonságait egyesével kellett felvennem. Miután az információk összegyűjtésével végeztem, azokat táblázatkezelő program segítségével rendszereztem. Majd szemléltető ábrákat és táblázatokat készítettem, amelyek átfogóan prezentálják a kapott eredményeket.

Az eredmények nagymértékű külföldi túlsúlyt mutatnak. A határon túliak a szereplők közel háromnegyedét teszik ki. Bebizonyosodott, hogy a globalizáció már az angol bajnokságban is hatalmas méreteket ölt. A világ összes földrészéről 59 ország képviselteti magát. A migrációs csatornákat figyelembe véve, még mindig a közeli országok tudnak a dominánsak lenni. A tulajdonosok nemzetiségének elenyésző a befolyásoló hatása a labdarúgók igazolásában, a menedzserekké, már annál hangsúlyosabb. Több olyan klub is van, ahol a legtöbb játékost adó nemzet megegyezik a menedzser országával.

A kutatásom rámutatott arra, hogy egy nemzeti sportsorozat is képes nemzetközivé válni, olyan mértékben, hogy már szinte el is veszti lényegi mi voltát. Úgy gondolom ez a tendencia hasonlóképpen igaz az élet bármely más területén is.

MUNKAKÖRI LEÍRÁSOK ELEMZÉSE ÉS MUNKAKÖRI SPECIFIKÁCIÓ KIALAKÍTÁSA EGY MAGYAR TULAJDONÚ KKV-NÁL

Szerző: Héder Mária, MA II. évfolyam
Konzulens: Dr. Dajnoki Krisztina, egyetemi docens

Napjainkban a szervezetek életében az egyik legnagyobb nehézséget okozó tényező az emberi erőforrás biztosítása. A cégek, pontosabban azok emberi erőforrás részlegei napi szinten küzdenek a munkavállalók felkutatásával, azok beillesztésével, megtartásával és lojalitásának kialakításával, ám gyakran mindezt úgy, hogy nem használják ki azokat a stratégiai HR funkciókat és módszereket, melyek rendelkezésre állnak.

Kutatómunkám alapkérdése volt, hogy az általánosan alkalmazott emberi erőforrás menedzselési módszerek egy kisvállalkozás életében kiaknázzák-e mindazon lehetőségeket, melyet egy alaposan megfontolt munkaköri leírás és munkaköri specifikáció nyújtani tud, mivel szinte valamennyi HR funkció alapját a munkakörök adják. Célom volt, hogy feltárjam a lehetséges alternatívákat, melyek alkalmazása a szervezetek számára nem kerül plusz anyagi ráfordításba, hanem leginkább vezetői szemléletváltást igényel, ám alkalmazásukkal hosszútávon jelentős szervezeti haszonra tehetnek szert.

A célok megvalósításához alkalmazott módszereim között, egyrészt esettanulmány segítségével tártam fel a vizsgált szervezet aktuális helyzetét, különös tekintettel a munkaköri leírásokra és specifikációkra. Kérdőíves vizsgálatok keretében elemeztem az aktuális munkaköri leírások tartalmát, az esetleges elavult, vagy ellentmondásos részeket kiszűrve, amit a személyes vezetői interjú követően értelmeztem. Kutatási célomat tekintve a kérdőíves feltárás segítségével röviden felmértem a szervezeti középvezetők által fontosnak vélt kompetenciákat, továbbá azok beosztottainak véleményét – a vezetői interjú során pedig rögzítettem az interjú alany nézeteit is a témával kapcsolatban, megalkotva ezzel egy 360 fokos értékelést.

Vizsgálataim alapján megállapítható, hogy a szervezet a munkaköri leírások és specifikációk által nyújtott stratégiai HR funkciókat és módszereket nem használja ki. Annak érdekében, hogy az emberi erőforrás menedzsment megfelelő támogatást nyújtson a stratégiai szervezeti célok elérésében megalkottam a középvezetői pozíciókhoz tartozó kompetencia modellt, melyen belül elhatároltam a kötelező, vezetői és elvárt kompetenciákat, ezen túl pedig javaslatot tettem a jelenlegi munkaköri leírás elavult részeinek fejlesztésére és egy kombinált dokumentum megalkotására, mely magába foglalja a munkaköri leírást és a munkaköri specifikációt. Az említett fejlesztésekkel nem csak a toborzás, kiválasztás, beillesztés folyamatát támogatja, hanem a teljesítmény értékelés, fejlesztési-, ösztönzési- és bérezési rendszer kialakítását is meghatározza.

A DEA ELEMZÉSI MÓDSZER GYAKORLATI ALKALMAZÁSÁNAK BEMUTATÁSA EGY KONKRÉT MEZŐGAZDASÁGI VÁLLALKOZÁS PÉLDÁJÁN KERESZTÜL

Szerző: Iberhalt Máté, MSc II. évfolyam

Konzulens: Dr. Nagy Lajos, adjunktus

A gazdasági élet mindennapjaiban számtalan döntési szituációval állunk szemben. Eme szituációk során az optimális döntés meghozatalához tudatosan kiépített döntési modellek használata szükséges.

A különböző döntési modellek közül a Data Envelopment Analysis (DEA) egy igen sajátos eljárás, mely alkalmas optimális döntés meghozatalához szükséges információk feltárására, olyan szervezeteknél, melyek több döntéshozó egység működését foglalják magukba. A modell előnye, hogy képes pontosan körülírni, hogy az egyes egységek mely paramétereit és milyen mértékben kellene változtatni, ahhoz hogy az adott helyzetnek megfelelően optimális döntést hozhassunk. A DEA módszer tehát, igen hatásos eszköze lehet egy vállalkozás fejlesztésére.

Figyelembe véve eme elemzési módszer előnyeit, úgy gondolom, érdemes foglalkozni a módszer gyakorlati alkalmazásának bemutatásával. Dolgozatomban ezt egy létező mezőgazdasági cég példáján keresztül mutatom be. Hipotézisem szerint az általam alkalmazott módszer eredménye, olyan új információkat tárhat fel a vállalat számára, amit más gazdasági elemzési módszerek nem mutathatnak ki.

Munkámnak első feladata input és output adatok gyűjtése volt az általam választott vállalt libatartó telepeiről. Ezt követően elkészítettem a DEA elemzés alapmodelljét a telepek input és output változói felhasználásával, és a modell lefutásával rangsoroltam a telepeket hatékonyságuk szempontjából. Ezután három gyenge hatékonyságú telep részletes elemzéseként létrehoztam a hozzájuk tartozó optimális hatékonyságú hipotetikus telepeket a DEA modell árnyékárai segítségével. Végül összehasonlító analízis alá vettem a három nem hatékony telepet és a hozzájuk tartozó hipotetikus telepeket, és meghatároztam a teleppárok közötti eltéréseket, rávilágítva ezzel az egyes telepek problémáira.

Munkám eredményeként megállapítottam, hogy a DEA arra alkalmas, hogy kiszűrjük egy gazdálkodó szervezet azon döntéshozó egységeit, melyek nem megfelelő gyakorlatot folytatnak. A módszer ennek megfelelően rávilágít a nem hatékony működést folytató egységek azon pontjaira, amelyeknél beavatkozásra, javításra van szükség. A számszerű eredményeknek megfelelő módosítások véleményem szerint gyakran nem végrehajthatók, viszont a nagyságrendjük tájékoztat a probléma jelentőségéről, méretéről.

A CSALÁDI GAZDÁLKODÁS MEGÍTÉLÉSE A KARCAGI GAZDÁLKODÓK KÖRÉBEN

Szerző: Kovács Éva, MSc II. évfolyam
Konzulensek: Dr. Pető Károly, egyetemi docens
Dr. Nagy Géza, egyetemi tanár

A családi gazdaság nem csupán vállalkozás, hanem életforma, ahol a függetlenséghez, az önálló döntéshez és a vidékhez való ragaszkodás a legerősebb. Ezáltal mind vidékfejlesztés, mind pedig mezőgazdaság szempontjából elengedhetetlen vizsgálunk e témát.

Témaválasztásom során az egyik legfőbb célkitűzésem, hogy lokálpatriótaként és családi gazdálkodóként feltérképezem jelenlegi helyzetüket, illetve jövőbeli kilátásaikat.

Kutatásom során azt vizsgáltam, hogy a karcagi gazdálkodók hogyan ítélik meg a családi gazdálkodás helyzetét. Meglátásuk szerint mik a családi gazdaság legnagyobb előnyei és hátrányai? Mitől függ jelenleg eredményességük? Mennyire éri meg családi gazdaságon belül gazdálkodni? Mennyire vonzó a fiatalok számára ezen gazdálkodási forma? Milyen feltételek mellett látszik biztos jövő a családi gazdálkodás számára?

Kutatási módszereim között a statisztikai adatbázisok feldolgozását választottam. Ezt követően a szakirodalomra támaszkodva kérdőívet állítottam össze, melyet a helyi egyéni gazdálkodókkal, egyéni őstermelőkkel, családi gazdálkodókkal, mezőgazdasági tevékenységet folytató társas vállalkozásokkal, a Debreceni Egyetem Karcagi Kutató Intézetével és a Szentannai Sámuel Mezőgazdasági Szakközépiskola és Gimnázium igazgatóhelyettesével személyesen töltettem ki. A 81 db kérdőívet a Microsoft Excel 2013 és az IBM SPSS 19 program segítségével dolgoztam fel. Az elemzés során nem paraméteres próbákat, keresztábra elemzést, valamint Spearman korrelációt végeztem. A kérdőívekre adott válaszok alapján 5 db mélyinterjút készítettem, melyek lehetőséget biztosítottak az ok-okozati összefüggések feltárására a családi gazdaságok jelenlegi helyzetére, erőnyeikre, felmerült nehézségeikre, motivációikra, illetve a jövőjükre vonatkozóan.

Ezek alapján arra a következtetésre jutottam, miszerint a családi gazdálkodás elfogadott gazdálkodási formává vált. A gazdálkodás eredményességét a tevékenység jellege és az üzemméret döntően befolyásolja. A jelenlegi támogatási rendszer nem feltétlenül elegendő a családi gazdaságok stabilizációjához és fejlődéséhez, így a családi gazdálkodás a jelenlegi agrárpolitika keretei között nem túl vonzó a fiatalok számára. Annak ellenére, hogy a szövetkezés, mint gondolat nem népszerű az új családi gazdálkodók körében, mégis érvek sorakoztathatók fel a szövetkezés mellett a jobb érdekérvényesítés céljából.

ÉSZTORSZÁG TERMELÉKENYSÉGÉT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA GROWTH ACCOUNTING MÓDSZER SEGÍTSÉGÉVEL

Szerző: Molnár Vivien Kitty, BA II. évfolyam
Konzulens: Dr. Máté Domicián, adjunktus

Egy ország gazdasági fejlődését számos tényező befolyásolja. A termelési tényezők fejlettségén kívül, a növekedés elengedhetetlen feltételei közé tartozik az állam politikai stabilitása vagy a kormányzat által folytatott gazdaságpolitika. A poszt-szocialista országoknak a rend-szerváltás után hatalmas lemaradással kellett szembenézniük és fel kellett venni a küzdelmet a piaccgazdaság színterén.

Dolgozatomban Észtország gazdaságával és termelékenységét befolyásoló tényezők vizsgálatával foglalkoztam. Tanulmányom elsődleges célja, hogy összefüggéseket találjak, milyen kapcsolat van a gazdasági növekedés és termelési tényezők, mint a munka, vagy a tőke között. Elemzésem a növekedési számvitel, ismertebb nevén growth accounting technikájára esett, amely felbontani az összes kibocsátás növekedési ütemét olyan összetevőkre, mint például a termelési tényezők, azaz a fizikai és a humán tőke akkumulációjának hatásaira. A vizsgálat célja, hogy megállapítótva váljék milyen mértékben járultak hozzá az egyes termelési tényezők a munkatermelékenység (egy főre jutó kibocsátás) növekedéséhez. Ennek a módszertannak a segítségével vettem górcső alá Észtországot, és hasonlítottam össze a rendszerváltás után hasonló helyzetből kiinduló Lettország, Litvánia, Magyarország gazdaságával és fejlettebb EU15 országainak átlagával.

Az elemzés során nyilvánvalóvá vált, hogy mind Észtországban, mind az összehasonlított országokban, hogy a munkaerőpiac érzékenyen reagált a gazdaságok változásaira, ami erősen befolyásolni tudja az egyes államok termelékenységét. Továbbá az is megemlítendő, hogy nemzetek gazdasági növekedéséhez nagymértékben a teljes tényező termelékenysége járult hozzá. Az észt eredmények hasonló helyzetet mutattak, viszont egy jelentős dologban eltértek. Az adatokat összevetve kiderült, hogy a tőke folyamatos emelkedése a többi országhoz képest, Észtország termelékenységét befolyásolta a legnagyobb mértékben. A tőke 20 év lefolyása alatt mindig kiemelkedő szerepet kapott az észt gazdaság fejlődésében és ennek a tényezőnek a termelékenységhez való hozzájárulása magasan verte a többi országét. Az eredmények alapján elmondható tehát, hogy a többi országban a tőkeváltozások sokkal kisebb mennyiségben segítették a termelékenység javulását, mint az észt gazdaságban.

AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÁSOM KERETEIN BELÜL TERMESZTETT FÜSZERPAPRIKA OLASZ PIACRA LÉPÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

Szerző: Nagy Eszter, MA II. évfolyam

Konzulens: Dr. Erdey László, egyetemi docens

Egyéni vállalkozásomat 2014.11.16-án indítottam és a tevékenységeim között szerepel a fűszerpaprika termesztés. A 300 éves múltra visszatekintő fűszer iránti igény hazánkban állandó. Dolgozatom célkitűzése, hogy megvizsgáljam az olasz piacot és választ találjak arra a kérdésemre, hogy érdemes-e olaszországi exportba kezdenie a vállalkozásomnak.

A téma szakirodalmának feldolgozásánál a kutatási területhez szorosan illeszkedő hazai és külföldi kutatásokat, jelentéseket és tudományos publikációkat vizsgáltam. Elemzésem során törekedtem arra, hogy pontos képet adjak Olaszország és Magyarország különbségeiről és hasonlóságairól. A két ország elemzéséhez számos jelentést (Emberi Fejlettségi Jelentés, Világ Boldogság Jelentés, Boldog Élet Index) használtam fel. A Világbank, EUROSTAT és a Központi Statisztika Hivatal (KSH) adatbázisait használtam fel a statisztikai adatok összegyűjtése során. A HOFSTEDE modell által a két ország kulturális különbségeit vizsgáltam. Bemutattam a duális gazdaságszerkezetet, melyhez számos hazai és külföldi publikációt és a KSH adatait vettem alapul. A fűszerpaprika gazdasági helyzetének elemzéséhez magyar nyelvű tanulmányokat és a KSH adatait használtam fel, valamint további források alapján kitértem az aflatoxin botrányra is és a külkereskedelemének alakulására.

Primer kutatásom során saját vállalkozásom pénzügyi helyzetét mutattam be, valamint a feldolgozott irodalmak alapján kiválasztottam a külpiacra lépésnek a lehetséges formáját. A primer kutatásom részét képezi egy nem reprezentatív jellegű, olasz nyelvű kérdőív eredményeinek a bemutatása. Azonban a válaszok útmutatást adtak számomra arra vonatkozóan, hogy érdemes-e az olasz piacon értékesíteni a fűszerpaprikát és információt kaptam arról, hogy ismerik-e a fűszerpaprikát a válaszadók.

Kutatásaim alapján megállapítottam, hogy az Uppsala modell első lépcsőfoka alapján kellene a nemzetközi tevékenységemet megkezdeni, mert csak a kitöltők 40 %-a ismeri a magyar fűszerpaprikát, így a fokozatos, nem rendszeres exporttevékenység megkezdésével további időm lenne a célpiac igényeinek a feltárására.

AZ IFRS SZERINTI EREDMÉNYKIMUTATÁS VIZSGÁLATA AZ APPENINN VAGYONKEZELŐ HOLDING NYRT. PÉNZÜGYI KIMUTATÁSÁN KERESZTÜL

Szerző: Németh Anita, MA II. évfolyam

Konzulens: Dékán Tamásné dr. Orbán Ildikó, egyetemi docens

Globalizálódó gazdaságunkban, a tőke áramlásának folyamatos felgyorsulása, valamint a multinacionális vállalatok egyre nagyobb mértékű, kontinenseket átívelő terjeszkedése miatt egyre nagyobb hangsúly tulajdonítható az egyes országok számviteli nyilvántartásainak összehasonlításának. Ahhoz, hogy a vállalkozások vezetői gyors döntést legyenek képesek meghozni, elengedhetetlen, hogy ebben az intenzíven változó világban naprakész információkon nyugvó, jól működő számviteli rendszerrel rendelkezzen a vállalkozás.

A számviteli beszámolási standardok globalizációja már évek óta folyamatban van mind Európában, és Ázsiában. Habár a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (International Financial Reporting Standards, továbbiakban IFRS) felé történő elmozdulás megkönnyíti az elemzők és befektetők munkáját, de az erre történő átállás még kihívásokat okoz a számviteli és pénzügyi szakembereknek. Az IFRS elsődleges célja, hogy befektetőknek hasznos és megbízható információkat kell nyújtani.

Az IFRS-ek a képzésem utolsó félévében felvett Nemzetközi számviteli standardok alkalmazása tárgy keretén belül tartott órák keltették fel az érdeklődésemet. Ezen felül, az IFRS alkalmazása egyre aktuálisabb kérdés Magyarországon is, így ezen indokokból kifolyólag a dolgozatomban a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok keretében elkészített Appenin Vagyonkezelő Holding Nyrt. beszámolójának ismeretében az eredmény kialakulásához tartozó standardok szabályrendszerét, előírásait ismertetem. Mivel mindenkinek fontos a vállalati teljesítmény megítélése, a céлом az volt, hogy a dolgozatomban részletesen bemutassam az eredményt meghatározó és megjelenítő standardok hogyan érvényesülnek a fent megnevezett társaságnál. Dolgozatom nem tartalmaz számszaki elemzést, csupán az egyes standardok alkalmazásának gyakorlati oldalát mutatja be.

Az Appenin Vagyonkezelő Holding Nyrt. eredménykimutatásának vizsgálata kapcsán figyelmem az Notes-ok hasznosságára irányult, és felismertem, hogy mennyire kulcsfontosságú a pénzügyi kimutatások, azon belül az eredménykimutatás adatainak a megfelelő alátámasztása nemcsak kiegészítő táblázatokkal, hanem szöveges magyarázatokkal is, annak érdekében, hogy a befektetők számára hasznos és teljes körű tájékoztatást nyújtsanak.

NÖVÉNYVÉDELEM GÉPESÍTÉSNEK OPTIMALIZÁLÁSA

Szerző: Papp Tamás MSc II. évfolyam

Konzulens: Dr. Sulyok Dénes, precíziós gazdálkodási fejlesztő mérnök

Dr. Felföldi János, egyetemi docens

A növényvédelem Magyarországon több mint, 250 évre tekint vissza. A 2. világháború után kezdték meg a szabályozását. Napjainkban az egyik legfontosabb kérdés ezzel kapcsolatban, hogy tudjuk fenntarthatóan véghezvinni a kémiai növényvédelmet.

A permetezés során se plusz jövedelmet, se nagyobb hozamokat nem érünk el. A permetezéssel a hozamok csökkenése ellen dolgozunk és ennek segítségével a bevételeink kiesését lehet csökkenteni. Egy kétezzer hektáros mintagazdaságot tekintettem a számítások alapjának.

A kutatásom során vizsgált szempontok:

- Különböző vetésszerkezetek mellett mekkora terület kell permeteznünk és ez a terület időben, hogy oszlik szét.
- Mennyi időt tudunk permetezésre fordítani hagyományos és precíziós technológia alkalmazásával.
- Különböző gépkapcsolatokkal mennyi területet tudunk kezelni.

A szempontok kombinálásával meg tudtam állapítani, hogy többletkapacitással vagy hiánykapacitással rendelkezünk adott időszakban. A hiányt hektárban, tonnában és forintba is ki tudtam fejezni.

Beruházás gazdaságossági számításokat végeztem, arra, hogy ha fejlesztem a mintagazdaságot a beruházással elért többletjövedelem tudja e fedezni a beruházás költségét. A legtöbb beruházás megtérül vizsgált időszak alatt, ezért mutatószámok segítségével tudjuk összehasonlítani.

Mutatószámok:

- Nettó jelenérték (NPV)
- Belső megtérülési ráta (IRR)
- Dinamikus megtérülési idő (DPP)
- Jövedelmezőségi index (PI)

Az eredmények azt mutatják, hogy hagyományos rendszerről RTK rendszerre áttérni minden gépkapcsolat és vetésszerkezet esetében érdemes, precíziós technológia alkalmazásával a különböző bővítő beruházások is pozitív jövedelmezőséggel rendelkeznek.

**KARÓRÁK MULTIMODÁLIS IMPORT KÖLTSÉGELEMZÉSE AZ AMERIKAI
EGYESÜLT ÁLLAMOK ÉS A KÍNAI NÉPKÖZTÁRSASÁG EGYES KIKÖTŐIBŐL
DEBRECEN VÁROSÁIG**

Szerző: Pászinczki Réka, MA II. évfolyam
Konzulens: Dr. Oláh Judit, egyetemi docens

Dolgozatomban a tengeri hajózás kíséretében egy karóra útját mutatom be. A termék interneten keresztül való megrendelése, ráébresztett arra, hogy számunkra pár kattintás, a termék útját tekintve hosszú és költséges utazás megy végbe a háttérben. Ekkor keltette fel az érdeklődésemet a kutatási témám: Hogyan történik a távoli földrészekről az áruimportálás Magyarországra?

Célkitűzésem megvizsgálni az öt hajóstársaság, meghatározott útvonalra, adott aktuális ajánlatait, és a tengeri konténeres áruszállítás közben felmerülő költségeket. Végso célkitűzésem: a legkedvezőbb hajózási társaság kiválasztása adott útvonalra, mind a költségek mind a tranzitidők szerinti rangsorolás alapján.

Primer kutatásaim alapjait képezték a külső konzulensemvel végzett mélyinterjúk, melynek eredményeként sikerült betekintést nyernem a nemzetközi kereskedelem díjszámításainak alapjaiba. Továbbá saját táblázatokat, kalkulációkat készítettem a kapott ajánlatokból, melyek feltárták az egyes kereskedelmi folyamatokhoz tartozó költségeket. A dolgozatomhoz kapcsolódó szekunder kutatások adták, egyrészt a szakirodalmi könyvek, folyóiratok, és egyéb internetes források, amik nélkül nem tudtam volna a dolgozatomhoz szükséges megfelelő elméleti alapokat elsajátítani. Végül ahhoz, hogy eredményeimet értékelni tudjam, olyan megközelítést választottam, amely segít a hajózási társaságok versenyztetésében. Dolgozatomban a súlyozásos módszert használtam, amelyet a gyakorlatban célfüggvények súlyozásával értem el.

A vizsgálat során megállapítottam, hogy ha maximálisan kitöltjük az adott méretű konténert valóban szükséges a konténerbe rakható áru súly és méret szerinti vizsgálata. Továbbá a díjszámítási kalkulációk után azt a következtetést vontam le, hogy indokolt a hajózási társaságok versenyztetése, hiszen a kínált díjak között néhol jelentős különbségek mutatkoztak meg. Amerikai Egyesült Államokból importált termék esetén a Hapag-Lloyd Hajózási Társaság nyújtotta a vizsgált konténerek esetében a legkedvezőbb ajánlatot, míg a Kínából történő import esetén pedig ugyanezekre a konténer méretekre az Egyesült Arab Hajózási Társaság adta a legkedvezőbb megoldást.

AZ ÉSZAK-ALFÖLD RÉGIÓBAN ÉLELMISZER KISKERESKEDELMI TEVÉKENYSÉGET FOLYTATÓ VÁLLALKOZÁSOK PÉNZÜGYI HELYZETÉNEK ELEMZÉSE

Szerző: Sütő Dávid, MA II. évfolyam
Konzulens: Dr. Fenyves Veronika, egyetemi docens
Dr. Tarnóczy Tibor, egyetemi docens

Az utóbbi évtizedekben a csődelőrejelzés a gazdasági élet szereplőit intenzíven foglalkoztatja. A piacgazdaságban a vállalatok be- és kilépése biztosítja a folyamatos piaci versenyt. A versenyfolyamat biztosítja, hogy szükséges számú vállalkozás maradjon az iparágban, a megfelelő piaci kereslet, kompetitív árak, és hatékony működés mellett. Ahhoz, hogy felmérhető legyen a vállalkozás állapota, és az esetleges válsághelyzet, szükség van mérési, előrejelzési eszközökre. A kis- és középvállalkozások a kompetitív piacon árelfogadónak minősíthetők, és ahhoz hogy az általuk nem befolyásolható piaci szelektációs folyamat során, a piacon maradhassanak, elengedhetetlen a belső működés folyamatos elemzése, a csődvészély felmérése, és csődelőrejelzési módszerek alkalmazása a versenyképesség megőrzéséhez.

Az Észak-Alföld régióban elhelyezkedő élelmiszer jellegű vegyes bolti kiskereskedelmi vállalkozásokra még nem készült csődmodell, ahogyan aggregáltan a KKV-k számára sem. A KKV-k szerepe Magyarországon kiemelt jelentőségű, amit a versenyszférán belüli hányaduk, a szféra által termelt bruttó hozzáadott értékben és árbevétel szintben, és foglalkoztatottak számában is megmutatkozik.

A kutatás alapvető célja a Logit módszer tesztelése csődelőrejelzési területen - számviteli beszámolók adataira támaszkodva- az Észak-Alföldi régióban található „Élelmiszer jellegű vegyes bolti kiskereskedelmi” tevékenységet folytató vállalkozásokból kialakított mintán.

A vizsgálat során Logit elemzés segítségével a kialakított mintán évekkal előre jelezhetővé vált a csődhelyzet, és a vállalkozások két kategóriába sorolhatóvá váltak. A csődmodellek magyarázó változói pénzügyi mutatószámok voltak, ennek köszönhetően megállapíthatóvá váltak a vállalkozások működésében lévő problémák, és a kialakulóban lévő válság is. A modellek kialakításakor az R Statistics R-3.2.4 verziójú statisztikai programot alkalmaztam, és a végső modellekig lépésenkénti regresszió számítás segítségével jutottam el. A cégek adatait a 2009-2012-es időintervallumon vizsgáltam, ennek megfelelően 4 modell került kialakítása. A validálásra kerülő mintán 2009-es évre vonatkozó modell besorolási pontossága 97,67%, a 2010-2012 intervallumra vonatkozó modellek besorolási pontossága 100%-os.

A Logit módszer alkalmas volt arra, hogy a vizsgált vállalatokat kategorizálja, és meghatározza, hogy a különböző években melyek voltak azok a mutatószámok, amelyek magyarázták a csődhelyzetet.

KLIMATÁRGYALÁSOK VIZSGÁLATA JÁTÉKELMÉLETI MÓDSZEREKKEL

Szerző: Szendrey Orsolya, BA III. évfolyam
Konzulens: Dr. Karcagi-Kováts Andrea, adjunktus

A fejlődés fenntarthatóságának biztosítása, az elérhető környezeti feltételek megteremtése a jövő generációi számára komoly kihívások elé állítja a világ országainak vezető döntéshozóit. A túlzott széndioxid kibocsátáshoz szorosan kapcsolódó klímaváltozás kezelése és a természetet tisztító folyamatok megfékezése olyan problémákat vetnek fel, olyan védelmi intézkedések meghozatalát és globális elfogadását feltételezik, amelyek a gazdaságok stratégiai együttműködése nélkül nem képzelhetők el.

A klímaváltozás jelentőségének felismerése és a globális együttműködés megvalósítására tett első erőfeszítések egészen 1992-ig, az ENSZ klímaváltozási-keretegyezményének aláírásáig nyúlnak vissza. Az éghajlatváltozási-keretegyezmény aláírását követően megkezdődtek a sorozatos klímakonferenciák és klímátárgyalások az együttműködésben résztvevő felek között arra vonatkozóan, hogy az aktuális gazdasági és társadalmi gyakorlatok megváltoztatásával elkerülhetővé váljon a klímaváltozás következtében végzetesnek jósolt jövőkép megvalósulása.

A probléma jelenleg sem tekinthető megoldottnak, annak aktualitása megkérdőjelezhetetlen. Dolgozatomban külön kitérek a legutóbbi, 2015 decemberében Párizsban tartott klímacsúcs eredményeire.

A dolgozatban a klímátárgyalások és a gazdasági döntéshozók stratégiai viselkedésének vizsgálatára a Neumann János nevéhez fűződő játékelmélet eszköztárát használom. A játékelmélet matematikai modellek rendszere, amelyet e munkámban a klímátárgyalások vonatkozásában többszereplős konfliktushelyzetek leírására és elemzésére alkalmazok. A dolgozatban a nem kooperatív játékelméletből vett, széles körben ismert, kétszemélyes, normál alakban adott játékokból indulok ki, melyek segítségével a klímátárgyalások során felmerülő döntési helyzeteket elemzem. A normál alakban adott játékosztály bemutatást követően a Kyoto-i klímátárgyalás fordulóinak alakulását Forgó et. al. (2005) cikke alapján, extenzív alakban adott játékok segítségével mutatom be és ismertetem a szerzők legfontosabb eredményeit.

A kétszemélyes normál és extenzív alakban adott játékok vizsgálata mellett, a teljesség igénye nélkül, kitekintésként ismertetek néhány kutatási irányt az evolúciós és kooperatív játékelméletből vett, a klímátárgyalások modellezésére alkalmazott módszerek és eredmények alapján.

A dolgozat célja, hogy a klímaváltozás aktualitását megragadva, a játékelmélet eszköztárát segítségül hívva áttekinthe azokon a módszerek és megoldás koncepciók tárházát, amelyek alkalmasak lehetnek a gazdasági szereplők stratégiai interakcióinak és döntéshozatali folyamatainak vizsgálatára és leírására. A dolgozat legfőbb eredménye az egyes módszerek valós problémákra való alkalmazhatóságára vonatkozó következtetések és kritika megfogalmazása.

A „JEREMIE-HATÁS”

Szerző: Szücs Beáta, MA II. évfolyam
Konzulens: Dr. Becsky-Nagy Patrícia, adjunktus

A kockázati tőkét igénylő innovatív kis- és középvállalkozások számára sokszor nehézségekbe ütközik a tőke bevonása. Magyarországon az elmúlt néhány évben a JEREMIE program hatására a klasszikus kockázati tőke piac élénkülése figyelhető meg. Ezáltal csökkent az innovatív kis- és középvállalkozások korai szakaszában jelentkező tőkehiányból fakadó finanszírozási rés.

Kutatásom célja az volt, hogy az állami beavatkozás során megélt kockázati tőke-kínálat és a gazdasági mutatók kölcsönhatását és ok-okozati összefüggését, a köztük lévő kapcsolat minőségét vizsgáljam, mivel ezzel még kevés kutatás foglalkozott.

Eddigi kutatásaim során azt tapasztaltam, hogy a kockázati tőke-befektetések éves átlagos mennyisége Magyarországon egyenlőtlenül került befektetésre, így létrehoztam egy számomra „ideális esetet”, amelyben egyenlő arányban növekvő kockázati tőke-befektetést feltételeztem 2007 – 2014 között.

Célként azt fogalmaztam meg, hogy megvizsgálom az így kalkulált kockázati tőke-befektetés mennyisége és a foglalkoztatottság, a kutatás-fejlesztési kiadások, a vállalkozások K+F tevékenységei közötti kapcsolatokat. Hipotézisként felállítottam, hogy a kockázati tőke szoros összefüggésben áll az általam vizsgált mutatókkal, pozitívan hat rájuk, így gazdaságélénkítő hatása van. Vizsgálati módszerként a korrelációelemzést és ezt követően a regressióanalízist választottam.

A fiktív kockázati tőkével történő korrelációelemzés igazolta a hipotézisem, hiszen szoros, pozitív irányú kapcsolat mutatkozott a vállalkozói kutató-fejlesztő helyek számával, K+F kiadásaival, a K+F létszámmal, a megadott és az érvényben lévő szabadalmak számával. A regressióelemzés szintén pozitív hatást igazolt.

Ezt követően szekunder adatgyűjtés során az elérhető adatbázisokból saját táblázatokat készítettem, amelyek esetében ismét elvégeztem az elemzéseket, hogy összehasonlítsam a ténylegesen befektetett kockázati tőke mennyiségét a fiktív esettel. A vizsgálatok során arra az eredményre jutottam, hogy az „ideális esettől” eltérően a ténylegesen befektetett kockázati tőke mennyisége nem mutatott szoros kapcsolatot az általam vizsgált gazdasági mutatókkal, hiszen egyenlőtlenül kerültek befektetésre, így a hipotézisem ebben az esetben nem igazolódott.

Dolgozatomban megállapítottam, hogy a gazdaságélénkítő és tőkemultiplikáló hatás a kockázati tőke folyamatos biztosításával érhető el.

A DISZTRIBÚCIÓS STRUKTÚRA ÁTALAKÍTÁSA EGY VÁLLALAT PERSPEKTÍVÁJA SZEMSZÖGÉBŐL

Szerző: Tóth Anett Zsófia, MA II. évfolyam

Konzulens: Dr. Oláh Judit, egyetemi docens

Manapság egyre fontosabbá válik a vállalatok logisztikai szolgáltatásainak minősége, amely az éleződő piaci versenyben akár versenyelőnyt is jelenthet. A legtöbb vállalat már rendelkezik logisztikai központtal, vagy olyan raktárral, amelyből a fogyasztók kiszolgálása történik azokhoz közel eső telephelyen.

Dolgozatomat a téglási székhellyel rendelkező HAJDU Hajdúsági Ipari Zrt.-nél készítettem, általános célkitűzésem pedig a vállalat logisztikai rendszerének átalakítási lehetőségeinek vizsgálata. Hipotézisem szerint a németországi disztribúciós központ kialakítása a logisztikai költségek csökkenését és a vevők elégedettségének javulását eredményezné.

A szekunder adatgyűjtést követően SWOT módszerrel elemeztem a jelenlegi logisztikai rendszert. Egy konkurens vállalat logisztikai rendszeréről pedig esettanulmányt készítettem, amely rámutat arra, hogy szükséges-e a központ létrehozása. A fenntartható disztribúció témáról is készítettem esettanulmányt, az általam megfogalmazott javaslatok megvalósítása a vizsgált vállalat számára a költségek csökkenése mellett a környezeti szempontból fenntartható működéshez és a termékminőség javulásához vezetne.

A logisztikai központ helyét gravitációs központ és súlyozott pontszám módszerekkel határoztam meg. A kiválasztott logisztikai szolgáltatók közötti preferencia sorrendet főleg a költségelemzés alapján állítottam fel. Egy termékre vetítve határoztam meg a logisztikai költséget. A REM GmbH alkalmazza a legkedvezőbb díjakat a szállítási és elosztási tevékenységekre. Végül megvizsgáltam, hogy a közvetett vagy közvetlen kiszállítási módok közül melyik jelenti az olcsóbb megoldást. Közvetett elosztás esetén minél több raklapnyi áru kerül kiszállításra egy-egy vevőhöz, annál alacsonyabb a fajlagos költség (egy termékre eső logisztikai költség). Legalább 15 raklap egyidejű kiszállítása esetén már a közvetett elosztás jelenti az olcsóbb megoldást. Célszerű lenne minden termék esetén megvizsgálni a fajlagos logisztikai költségek alakulását különböző raklapmennyiség mellett.

Kutatásaim során megállapítottam, hogy a vizsgált vállalatnak indokolt létrehoznia németországi disztribúciós központját. A logisztikai költségek nem feltétlenül csökkennek a jelenlegi rendelési mennyiségek mellett, a vevőkhöz való földrajzi közelség, a nemzetközi terjeszkedés lehetősége, az nagyobb piaci részesedés és a gyorsabb elosztás mindenképpen indokolja a németországi disztribúciós központ létrehozását.

A STRESSZ VIZSGÁLATA A DEBRECENI EGYETEM PSZICHIÁTRIAI KLINIKA DOLGOZÓI KÖRÉBEN

Szerző: Uszuly Dóra, Ma II. évfolyam
Konzulens: Dr. Gergely Éva, adjunktus

A stressz mindig is az érdeklődés központjában állt, napjainkban sem veszített aktualitásából, hiszen a modern kor egyik legnagyobb problémája, ami betegségek sorozatának elindítója lehet. A stressz mindennapjaink része, számtalan helyzetben találkozhatunk vele. Az egészségügyben dolgozóakra nagy felelősség és teher hárul, kiváltképp a pszichiátrián, ahol gyakran találkozni érzelmileg megterhelő esetekkel. Az emberek gondozása, ápolása stresszel telített munka.

Dolgozatom általános célja, hogy megvizsgáljam, és átfogó képet kapjak arról, hogy a Debreceni Pszichiátriai Klinikán milyen mértékben van jelen a káros stressz, hogyan hat a mindennapi munkavégzésre és teljesítményre. Specifikus célok közé sorolható annak feltérképezése, hogy milyen hatással van a dolgozók munkája a magánéletükre, milyen pszichés, lelki és egészségügyi károsodást okozhat a stressz a pszichiátriai személyzet számára, tapasztalhatók-e a kiégés tünetei, mit és hogyan lehet tenni annak érdekében, hogy ez elkerülhető legyen.

Kutatásaimat a Debreceni Pszichiátriai Klinikáján végeztem. Vizsgálataim során az esettanulmány, a kérdőíves felmérés és az interjú módszereit alkalmaztam. Az esettanulmány készítése során beszélgetéseket folytattam a pszichiátriai személyzettel, figyelmesen körbejártam az intézményt, betekintést nyerhettem hogyan végzik munkájukat. A kérdőíves felmérés személyesen, önkitöltős formában, papíralapon történt a Pszichiátriai Klinika minden dolgozójával, és interjút is készítettem egy pszichiáter szakorvossal és egy klinikai szakápolóval.

A vizsgálati eredményekből arra a következtetésre jutottam, hogy a stressz jelen van a szervezetben. Néhány kapott értékre nem árt odafigyelni, hiszen a jövőben veszélyforrás is lehet. A kiégés szempontjából elmondható, hogy jelen pillanatban egy dolgozót sem érint ez a súlyos tünet. Ha bárkinél felmerülne ilyen jellegű probléma, arra meg vannak a megfelelő módszereik, hogy hogyan segítsék át az illetőt a nehezebb időszakon. A támogató környezet, mind a családi, mind a munkahelyi nagyon fontos szerepet játszik abban, hogy elkerülhetőek legyenek a stressz káros hatásainak állandósulásai. Összességében arra a megállapításra jutottam, hogy a stressz komoly problémát jelenthet az egészségügyi dolgozók számára, de szakmai felkészültségük, tapasztalatuk segít abban, hogy elkerüljék a súlyos következményeket.

DETEP-ES HALLGATÓK ELŐADÁSAINAK ÖSSZEFOGLALÓI

SPORTMARKETING – A MARKETING SZEREPE A LOKÁLIS ÉLSPORTBAN

Szerző: Dara Lilla, BA III. évfolyam
Konzulens: Fehér András, ügyvivő szakértő

A sportmarketing használata a külföldön működő klubok esetében szinte mesteri szinten működik, azonban a marketing ezen ága hazánkban még igen gyerekcipőben jár. Tapasztalhatóak jelenségek a meglétéről, de nem annyira szembetűnő ez az eredmény.

Az a célom a kutatómunkámmal, hogy minél jobban belelássunk a helyi szinten működő kiemelt sportágak klubjainak működésébe, azok mindennapjaiba, hogy kik állnak az üzemeltetésük sikerességének hátterében. Fontosnak tartom azt, hogy megismerjük az általuk alkalmazott vagy a jövőben esetlegesen felmerülő marketingfogásokat és, hogy ezáltal hogyan tudnak hatni a szurkolók, az emberek attitűdjére a sporttal vagy az adott sportággal kapcsolatban. Valamint, hogy milyen tényezők azok amelyek felkeltik egy szponzor érdeklődését, hogy az adott sportba tőkét investáljon. Nem utolsó sorban mik azok az ösztönző elemek, amelyek egy mérkőzés megtekintésére bírják a lakosságot.

Az általam végzett primer adatgyűjtés (kérdőívetetés) alapján, amely nem tekinthető reprezentatívnak, hiszen jórészt kosárlabdás körökben került kitöltésre fogok következtetéseket levonni valamint a vizsgálatomban szereplő öt klub összefogásáról készült mélyinterjúval kívánom alátámasztani a témával kapcsolatos felvetéseimet, javaslataimat. Egy szervezeti modellt is igyekszem a lehető legjobb módon szemléltetni, hogy ezen a téren egy sportklubnak hogyan kellene felépülni a konfliktusok minimalizálása végett. Nem utolsó sorban egy Magyarországon nem igen használt modellel kívánom szemléltetni a sportmarketing összetettségét.

A dolgozat végén bemutatásra fognak kerülni a mélyinterjúból és a kérdőívből leszűrt problémák valamint az általam végzett kutatómunka értelmének igazolása, hogy érdemes ezzel a témával mélyrehatóbban is foglalkozni.

A NEMZETKÖZI MIGRÁCIÓ HATÁSA EURÓPÁRA

Szerző: Dióssy Kitti, BSc II. évfolyam

Konzulens: Dr. Erdey László, egyetemi docens

A migrációnak számos oka van, lehetnek toló és húzó tényezők, önkéntes vagy kényszerű, állandó és ideiglenes, vagy földrészek közötti migráció, régiók közötti migráció és vidék-város migráció. A nemzetközi vándorlásnak a jelenlegi helyzetben hatalmas jelentősége van, ugyanis Európa hónapok óta egy egyre intenzívebb bevándorlási áradattal néz szembe, amelyet szemmel láthatóan képtelen kezelni. Napjainkban hatalmas gondot jelent a menekültek kérdése az „Öreg Kontinensen” (beleértve Magyarországot is).

Az Európai Unióban a népességnövekedés szinte csak a pozitív bevándorlásra vezethető vissza. A születések száma visszaesett, európaiak kivándorlása, emellett a kontinensen kívüliek bevándorlása nőtt. Az Amszterdami Szerződés ratifikálása óta már nem csak a tagállamok munkavállalóira és családjukra, hanem minden uniós polgárra vonatkozik a beutazás és a letelepedés szabadsága. A négy szabadságelv alapján minden ember megillet az EU-n belül a szabad helyváltoztatás joga. Ez egyben megkönnyíti, és jelenleg nehezíti is az európai polgárok létét. Az egyértelmű migrációs szabályozást nehezíti, hogy a harmadik államok polgárai szabadon mozoghatnak a tagállamok területein. A különböző tagállamok különböző tulajdonságok alapján preferálják a bevándorlókat, eldönthetik, hogy fogadják-e a migránsokat (Angela Merkel kijelentése szerint Németország befogadja a menekülteket).

Ma a menekültek legfőbb forrásává Szíria vált a 2011-es Arab Tavasz óta. Amikor tüntetések forradalmi hulláma söpört végig az arab világon, mely számos önkényuralmi rendszert megdöntött. Az elkezdődő és mára hatalmasra duzzadó menekült hullámnak előre nem látható, de jóslható következményei nem biztatóak. Tülnépesedés, kulturális- és vallási nézeteltérések, biztonságunk veszélyeztetése... Mára már jelentősen megnőtt a lehetősége annak, hogy a Közel-Kelet, Párizs és Brüsszel után más (közelbi) országokban is támadás történjen. Az Iszlám Állam vállalta a felelősséget a robbantásokért és a kialakult terrorveszély kialakulásáért.

A téma társadalmi-gazdasági és tudományos jelentősége igen nagy, ugyanis ennyi ember mozgása nem járhat sem mikro-, sem makroökómia-, politikai- és társadalmi változások nélkül.

Az Európai Uniónak eddig nem volt szüksége ilyen mértékű szabályzásokra, mint ma. Ezért a migrációs politikáját fejleszteni kell a XXI. században.

FENNTARTHATÓ FELFOGÁSMÓD A VENDÉGLÁTÁSBAN

Szerző: Erdős Menta Bernadett, BA III. évfolyam

Konzulens: Fehér András, ügyvivő szakértő

Ebben az egyre inkább rohanó világban, az emberi fogyasztás és életvitel is fenntarthatatlanná válik. Hosszú távon veszélybe kerülnek a természeti erőforrások, amelyek a társadalom és a gazdaság működésében is fontos szerepet töltenek be. A különböző gazdasági ágazatok hatalmas pusztításokat tudnak okozni a környezetükben. A vendéglátás, melynek legfontosabb célja a fogyasztók egyre magasabb szintű igényeinek kielégítése, jelentős terhelést jelentenek a környezetük számára. Ahhoz, hogy ez a gazdasági ágazat ne okozzon maradandó természetkárosodást, mindenképpen fel kell lépni a fenntarthatatlan és káros fogyasztói szokások ellen. Fontos, hogy már a vendéglátóegység létesítésénél, az eszközök és alapanyagok beszerzésénél érvényesíteni kell a fenntarthatóság elveit.

A fenntartható éttermekre való igényt, azok a nagyrészt fiatal fogyasztók támasztották, akik felismerték, hogy a vendéglátóegységek még mindig erős közösségformáló erővel bírnak, és az új trendeknek köszönhetően már nem csak a családi ünnepek színterei, hanem egyre gyakrabban a hétköznapi helyszínei is. Elsőként az Egyesült Államokban, majd később Európában is egyre népszerűek lettek ezek az éttermek, mivel a fogyasztók egy része hajlandó többet fizetni, az olyan alapanyagokból készült ételekért, melyek ellenőrzött gazdaságból származnak. Magyarországon ez a kezdeményezés csupán pár éve indult és meglehetősen kezdeti stádiumban van még.

A Debreceni Egyetem turizmus-vendéglátás szakos hallgatójaként, különösen érdekesnek találok az egyes vendéglátóegységek szolgáltatásainak és kínálatának vizsgálatát. A vendéglátás fejlődése sokszor már nem is elsősorban az ízekről szól, hanem a szolgáltatás gyorsaságáról, az egészségtrendekről, valamint a technikáról. A fejlődés során több éttermi trend illetve irányzat is kialakult.

Vizsgálataim a Debrecen és vonzáskörzetében található melegkonyhás vendéglátóegységekre terjedtek ki. Jelen kutatásom során hat vendéglátóhelyet vizsgáltam szakértői mélyinterjú elemzéssel. A legfőbb célom, hogy meghatározzam, hogy mennyire működnek fenntarthatóan.

AZ OECD HATÁSA A KELET-KÖZÉP-EURÓPAI RENDSZERVÁLTÁSOKRA

Szerző: Paróczai Anikó, MA I. évfolyam
Konzulens: Dr. Czeglédi Pál, egyetemi docens

Az 1961-ben alapított Gazdasági Együttműködés és Fejlesztési Szervezet (OECD) célja, hogy segítse tagállamait a lehető legjobb gazdasági- és szociális politika kialakításában a fejlődés és a gazdasági növekedés elérése érdekében. A szervezetet alapítói között tizennyolc európai tagállam, az Amerikai Egyesült Államok és Kanada képviseltette magát. Az OECD mára a legfontosabb piacgazdaságokat összegyűjtő nemzetközi intézménnyé vált, a tagországok listája pedig mára harmincnégyre bővült. Magyarország 1996 óta tagja az OECD-nek.

Mivel a Gazdasági Együttműködés és Fejlesztési Szervezet a piacgazdaságokat tömörítő nemzetközi szervezet, ezért a kelet-közép-európai országoknak a tagság elképzelhetetlen volt a rendszerváltás előtt. A posztszocialista országok OECD tagállamokká emelése az egyik jele volt annak, hogy az országok sikeresen teljesítették az átmenetet a tervgazdaságból a piacgazdaságba. Az Európai Unió PHARE (Pologne, Hongrie Aide à la Reconstruction Économique) programja mellett az OECD SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management) projektje is arra irányult, hogy segítse a posztszocialista országokat a társadalmi- és gazdasági átmenetben.

Az OECD egyik fontos jellemzője, hogy nemzetközi konzultációs fórumként funkcionál. A meghozott döntések, ajánlások soha nem kötelezőek, hiszen az OECD-nek nincsenek kikényszerítő eszközei. A benne tett ajánlások az egyik tagországban jól működő know-how átültetését célozzák meg egy másik tagállamba. A SIGMA program egyetlen pontja sem volt kötelező a volt szocialista országokra nézve, mégis jelentős részük megvalósításra került. Miért történhetett ez, vajon miért alkalmazták a posztszocialista országok a számukra tett ajánlásokat és ezeknek milyen hatása volt a nemzetgazdaságokra nézve?

Hipotézisem szerint a demokrácia- és a piacgazdasági intézményei az 1990-es években Európa más részein már elterjedtek voltak. Az Európai Unió is alappilléreivé emelte a demokratikus és piacgazdasági normákat, így amikor a keleti blokk országaiban felmerült az egységes Európához tartozás igénye egyértelművé vált, hogy alkalmazkodniuk kell az akkor már uralkodó trendekhez. A volt szocialista országok tehát valószínűleg azért hajtották végre az OECD által tett ajánlásokat, mert azok által közelebb kerültek az Európai Unió által meghatározott kritériumok teljesítéséhez.

A RAIL CARGO HUNGÁRIA ZRT. FAFUVAROZÁSI PROBLÉMÁINAK FELTÁRÁSA ÉS FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI

Szerző: Pöchacker Viktor, MSc II. évfolyam

Konzulens: Dr. Oláh Judit, egyetemi docens

A hazai erdők közel 56%-át kitevő állami erdőkben 100%-os állami tulajdonban lévő zártkörűen működő részvénytársaságok gazdálkodnak. Magyarországon 22 állami erdőgazdaság működik, melyek forgalma 35-40%-a vasúton bonyolódik. Az erdőgazdaságok legfontosabb hozama a kitermelt fa. A hazai fafeldolgozás nagyon széleskörű iparág. Az országban rengeteg olyan vállalkozás, üzem található, melyek működésének alapfeltétele a fa, legyen szó akár asztalosipari termékekről, farostlemezgyártásról, papírgyártásról, akár erőművekről.

Kutatásomat a Rail Cargo Hungária Zrt.-nél (továbbiakban RCH), Magyarország piacvezető vasútállalatánál végeztem. A vállalat évente több mint százezer vonatot és közel 33 millió tonna árut közlekedtet, a fuvarfeladatok meghatározó részét pedig 20 mozdonyból álló saját flottájával teljesíti.

Az állami erdőgazdaságok adják a RCH fafuvarozásának 85%-ra a megbízást.

A kutatásom céljaként a fafuvarozás problémáinak feltárását, a lehetséges megoldások keresését tűztem ki. Használtam primer és szekunder vizsgálatokat. A primer kutatásaim közé az RCH-nál, az erdőgazdaságoknál készített interjúim tartoznak. Továbbá saját táblázatokat, kimutatásokat készítettem a rendelkezésre álló adatokból, illetve az RCH fa forgalmának bemutatását különböző mutatószámok, diagramok segítségével végeztem el.

A szekunder kutatások között egyrészt a szakirodalmi könyveket, folyóiratokat, és egyéb internetes forrásokat, másrészt a készen kapott adatokat, táblázatokat, kimutatásokat említeném.

A vizsgálat során megállapítottam, hogy valóban költséghatékonyabb, ha az erdőgazdaságok forgalmát irányvonalas forgalomban bonyolítják le. A fuvardíjak 20-25%-al kedvezőbbek.

Továbbá az innovatív megoldásokkal a fafuvarozásnál is alkalmazni lehet a kombinált fuvarozási módot. Megvalósítható, hogy „a vasút megy az erdőbe a fáért”, azaz a konténerfuvarozásnál ismert háztól-házig történő fuvarozás.

JEGYZETEK

